
JEFF BEZOS
AND THE FUEL
GILLETTENARRATIVE.COM
FREE FUEL

JEFF BEZOS I GORIVO

Moj prvi uspjeh: dati Bezosu novac za gorivo za njegovu jahtu.

Telefon, nekoć jednostavno sredstvo komunikacije, postupno je postao način dijeljenja, razgovora, dopisivanja. I mobiteli su pretekli fiksne telefone. Svi su morali razgovarati. Da bi ljudima javili što?

Je li muž još kod kuće i kad će otići, da bi žena mogla pustiti unutra ljubavnika. Nekoga koga nitko nije poznavao. Ili uobičajenog obiteljskog prijatelja koji je dolazio vikendom.

Tada je zvono uvijek bilo zastrašujući znak za svakoga tko se spremao učiniti nešto neuobičajeno. A onda su stigle tihe poruke: WhatsApp, Telegram, Signal, Messenger, Direct, Viber, WeChat, Skype. Za razmjenu poruka, fotografija, videozapisa, svake moguće situacije. I to je dugo pomagalo i pravosudnim tijelima da grade svoje predmete i da se pobrinu da krivci ne ostanu nekažnjeni.

Ali upravo kad se činilo da sve savršeno funkcionira, i ja sam počeo slati priče svojim prijateljima, da podijelim svoja iskustva i da ih nasmijem i potaknem na razmišljanje. Samo što ja nisam bio Amazon, a nisam bio ni Pornhub. A neuspjeh je bio tek prvi pravi početak najavljenog uspjeha.

Onda je, bez mojeg znanja, jedna žena iz Napulja sastavila arhiv od 300 priča. Jednoga dana rekla mi je na telefon: „Idem do jednog prijatelja izdavača u Napulju. Dat ću mu priče da napravi knjigu, pa ćemo vidjeti."

Nasmiješio sam se. Ali moj je odgovor bio: „Što god se dogodi, uvijek ćemo sve dijeliti pola-pola."

Pogledala me onako kako majka gleda svoje najmlađe dijete, ono za koje misli da mu treba najviše nježnosti samo zato što se posljednje rodilo. Ali samo majke znaju da je najmlađi prvi kad je riječ o pozornosti.

Tri mjeseca poslije nazvala je da mi kaže kako je izdavač odbio projekt. Našao je ponavljanja, uočio podatke s interneta. U nekoliko riječi, između redaka, govorio mi je da sam prevarant koji prepisuje. Opravdao se rekavši da je riječ o vrsti književnosti neprikladnoj za današnje tržište, pionirskoj, nečemu što on ne bi objavio.

Zato sam prijateljicu zamolio za presliku njezine datoteke s mojih 300 priča. Rekla mi je da joj je jak udar struje spržio tvrdi disk i da više nema preslike.

Zahvalio sam joj. I za 15 dana ponovno sam napisao sve priče, sa strpljenjem koje me oduvijek odlikuje i samo jednom mišlju za početak: odbijanje je jednostavno promaknuće da učiniš bolje i više.

Obratio sam se jednom talijanskom izdavaču, koji je izradio i objavio moju prvu knjigu: bez iskustva, poslušao sam savjete ljudi koji su pisali dulje od mene, platio 1500 eura i dobio 50 besplatnih primjeraka predviđenih ugovorom. Knjiga je izašla kroz sve izdavačke kanale i dostupna je i danas, iako mi, unatoč pravnim zahtjevima, nikada nije isplaćen nikakav honorar.

Tada sam počeo shvaćati da su razbojnici sišli s poštanske kočije i, a da to nitko nije primijetio ni shvatio, smjestili se u urede, nazivajući se izdavačima. Govorim isključivo o izdavačima s kojima sam izravno imao posla, ne navodeći njihova imena.

Moram slijediti savjet svojeg odvjetnika, jer da sam napisao „svi izdavači", stigle bi prve tužbe. Igrao bih njihovu igru, a ne svoju. Hahahahaha.

Mislio sam da je to talijanska pojava, pa sam otišao u Ameriku, gdje sam objavio 14 knjiga od 150 do 210 stranica, koje su i danas u prodaji, među ostalim i na Amazonu. Ali nikada nisam vidio nikakav honorar, a knjige su ostale u prodaji i nakon što sam povukao dopuštenje za njihovu distribuciju.

Ali kao Kalabrijac, tvrdoglav, tražio sam daljnju potvrdu, i drugi izdavači s kojima sam izravno imao posla svi su slijedili isti obrazac: uzeli su knjige, objavili ih i naplatili novac, nisu mi isplatili honorare i nisu povukli izdanja, unatoč mojim zahtjevima kao neovisnog autora.

Onda sam jednoga dana stigao do AMAZONA: IZDAVAČKOG ŠEFA.

Ovdje je igra gotovo odmah stigla do kraja pruge. Nakon što sam objavio 40 knjiga u 7 dana, objavljena je knjiga br. 41 i, samo 1 sat poslije, stiglo je 10 e-poruka. Amazon me optužio da manipuliram njegovim algoritmom, blokirao mi je račun i rekao da neće isplatiti nikakve honorare za knjige koje sam objavio. Ukratko, kako bih ja to rekao, digao sam im algoritam u zrak. Ali prodaju nisam izmislio: 12 mojih prijatelja, ljudi koje se može prepoznati po imenu i prezimenu, kupilo je moje knjige upravo da bih mogao konkretno provjeriti prodaju. I, kako sam doživio i dokumentirao, nakon blokade mojeg računa moje su knjige ostale dostupne i nastavile se prodavati još 60 dana, a da mi pripadajući honorari nisu isplaćeni. Moj prvi uspjeh: dati Bezosu novac za gorivo za njegovu jahtu.

Zatim sam, da potvrdim ono što se prije dogodilo, napravio pokus s jednim europskim izdavačem, STREETLIB, koji je u 30 dana objavio 100 e-knjiga na šest jezika. Odmah su stigle do svih europskih tržišta i sveučilišta i prodale više od 1365 primjeraka po 13,90 eura za manje od 50 dana.

Kad sam počeo više objavljivati, rekli su mi da oni plaćaju ISBN-ove za prvih 100 e-knjiga i da ću trošak za sljedeće morati pokriti ja.

Pitali su me i želim li proširiti distribuciju na druge prodavače, da ponuda bude privlačnija.

Tvrdili su da ISBN-ovi služe za zaštitu autora. Ali ISBN označava izdanje neke publikacije; ne štiti autorsko pravo. Meni je predstavljanje ISBN-a kao zaštite autora bila laž. A posao izgrađen oko upravljanja ISBN-ovima i izdavaštva, kako sam ga ja doživio, na kraju je služio interesima izdavača, a ne mojima.

Poslao sam certificiranu e-poruku u kojoj sam zatražio da sve knjige povuku s tržišta i rekao im da mogu zadržati sav novac, uključujući već zarađene honorare i one koji će tek pristići, kako bi svojem poslu dali dobru injekciju sredstava.

I onda sam odlučio sve raditi sam. Nakon prve internetske stranice za vježbu rodila se sadašnja, i dalje kao neovisni autor, bez sponzora i bez zaštite.

Bilo je to kao da idem u školu, ali imao sam tek 60 godina i htio sam razumjeti što radim. Onda sam naišao na ALPHABET, ali pojma nisam imao tko su, jebote, oni. Mislio sam da je to škola za nepismene koju vodi jedan Indijac, i na kraju nisam ni bio posve u krivu, jer na svojem putu, ako sam htio učiti, morao sam se služiti binarnim kodom (0–1), a ne ljudskim dekadskim sustavom (0–1–

2–3–4–5–6–7–8–9): jedini način da uspijem bio je dokazati suprotno.

U knjizi postoji narativ, priča, događaj, gradnja, prijelom, naslovnica, prijevod. I onda?

Internet, ako ti posveti pozornost, ako te shvati ozbiljno, ako misli da nisi razbojnik, daje ti vrijednost i indeksira te u svoje vrijeme. I što se onda događa?

Tko je internet?

BING, GOOGLE, YANDEX, YAHOO. Ako si ondje unutra, doista možeš reći da je svaki dom u kojem se ujutro kuha mlijeko za doručak isti dom koji te čita.

Inače se moraš zadovoljiti društvenim mrežama, gdje ljudi pričaju priče o svojem susjedu. To postaje vijest.

Ako onda želiš prodavati, moraš platiti prije nego što naplatiš. Čini se kao suprotnost trgovini, ali to je samo binarni kod.

Počinješ s kampanjama ADS, oglašavanjem, društvenim mrežama, savjetnicima, agencijama i dijeljenjem onoga što proizvodiš s drugima, a da ne znaš sigurno što će ti završiti u džepu.

Kao da ideš u kasino: znaš s koliko novca ulaziš, ali nikada nećeš znati s koliko ćeš izaći, a vlasnik kasina nikada ne gubi.

Ako ne prodaješ i daješ svoj rad besplatno, ti si problem. A koliko si velik problem mjeri se samo opusom koji proizvodiš, načinom na koji ga proizvodiš i vremenom kad ga proizvodiš.

A vrijednost tvojega pripovijedanja, vrijednost za koju misliš da će ti pomoći da se promoviraš, zaboravlja se. Čak i kad uredničkа kvaliteta sadržaja stoji na 9 od 10.

Ne uklapaš se u format. Kao da uđeš u trgovinu cipela i tražiš broj 99, a internet i cijela izdavačka industrija idu najviše do broja 50, i to ne za svakoga.

I onda tražiš savjet. Sam si. Tvoja je obitelj neprijatelj jer ne razumije, tvoji su prijatelji jednostavno sjajna ljubomora prerušena u dobronamjernost, a tvoji su neprijatelji zapravo gledatelji koji ti se u tišini dive.

Onda, ludo, tražiš utočište u onome što kaže UI. Inteligentan si; znaš kako ti sustavi rade. Imaš ih 10 da vidiš poklapaju li im se obrasci, a ima dana kad ti kažu zašto nastavljaš i dana kad ti kažu da ne možeš dalje, jer se svi boje moćnih i nitko se ne suprotstavlja sustavu.

Da je doista tako, nikada ne bi bilo ratova, jedinih djela koja nam jamče mir. Mislit ćeš da je to apsurdno: samo ponovno pročitaj ljudsku povijest i iznenadit ćeš se kad vidiš da je tako kako ti kažem.

NIKADA NIJE BILO ZAISTA LAKO, ali uvijek zapamti da nikada nije bilo nemoguće, a žene to uvijek prepoznaju, i to samo u ljudima koji su sposobni.

Ferdinando Frega
BLADEFREGA · Nando the Scribe